

Asia

Komission lisätalousarvioesitys nro 6 EU:n talousarvioon varainhoitovuodelle 2021

Kokous

U/E/UTP-tunnus

U 43/2020 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi 8.10.2021 varainhoitovuotta 2021 koskevan lisätalousarvioesityksen nro 6 EU:n yleiseen talousarvioon (COM (2021) 955 final). Lisätalousarvioesitys liittyy lisärokoteannoksiin EU:n ulkopuolisille alhaisen tulotason ja alemman keskitulotason maille, unionin pelastuspalvelumekanismin vahvistamiseen sekä tiettyihin muihin mukautuksiin talousarvion menoihin ja tuloihin.

Komissio esitteli lisätalousarvioesityksen budjettikomiteassa 11.10. Asiaan palataan budjettikomiteassa lokakuussa, minkä jälkeen asia siirtyy Coreper II:n käsittelyyn.

Suomen kanta

Suomi pitää tärkeänä, että EU täyttää sitoumuksensa globaaliin Covid-19-rokotesolidaarisuuteen liittyen. Suomi voi hyväksyä komission lisätalousarvioesityksen nro 6/2021.

Suomi kuitenkin muistuttaa, että joustovälinettä tulee käyttää ainoastaan viimesijaisesti, jos tarpeita ei ole muuten mahdollista kattaa käytettävissä olevista määrärahoista, esimerkiksi uudelleenkohdentamalla talousarvion sisällä. Suomi pitääkin hyvänä, että otsakkeessa 2 b on löydetty uudelleenkohdennusmahdollisuuksia jossain määrin ja korostaa, että komissio jatkossakin selvittää määrärahojen uudelleenkohdentamisen mahdollisuudet lisätalousarvioesitysten yhteydessä. Suomi pitää edelleen yleisesti tärkeänä, että erityisvälineitä käytetään vain kooltaan rajattuihin ja selkeästi ennakoimattomiin tilanteisiin.

Mikäli ehdotuksen sisältö muuttuisi neuvoston käsittelyssä, Suomi arvioisi ja voisi hyväksyä muutoksia ottaen huomioon Suomen kokonaisuus.

Pääasiallinen sisältö

Yleistä

Lisätalousarvioesityksen nro 6/2021 määrärahoilla nopeutettaisiin Covid-19-rokotuksia globaalisti, rahoitettaisiin EU:n pelastuspalvelumekanismiin toimia ja katettaisiin ulkoisten kalastussopimusten menoja. Lisäksi tehtäisiin joitakin mukautuksia talousarvion menoihin ja tuloihin. Kokonaisuutena lisätalousarvion nro 6/2021 nettovaikutus on noin +473,5 miljoonaa euroa sitoumuksina, josta 470 miljoonaa euroa olisi joustovälineen kautta käyttöön otettavia varoja. Joustovälineen kautta varat ohjattaisiin pääasiassa otsakkeeseen 6 (+450 milj. euroa).

Vastaavasti komissio esittää, että joustovälineen maksuihin tulisi 450 miljoonan euron lisäys tälle vuodelle. Komission ehdotuksessa maksujen kokonaismäärä ei kuitenkaan koko budjetin tasolla kasva, koska komissio esittää vastaavaa 450 miljoonan euron vähennystä otsakkeen 3 maksumäärärahoista.

Komissio ehdottaa lisätalousarvioesityksellä nro 6/2021 muutoksia seuraavien budjettilinjojen määrärahoihin varainhoitovuonna 2021 (summat euroina):

Budjetin otsake	Käyttökohde	Budjettilinja	Nimi	Sitoumukset	Maksut
2 b Palautumiskyky ja arvot	Pelastuspalvelu/ rescEU	06 05 01	Unionin pelastuspalvelumekanismi (RescEU)	+57 811 000	-
2 b Palautumiskyky ja arvot	Terveys – virastot	06 10 01	Euroopan tautien ehkäisy- ja valvontakeskus (ECDC)	-20 000 000	-
2 b Palautumiskyky ja arvot	Terveys – virastot	06 10 03 01	Unionin rahoitusosuus Euroopan lääkevirastolle	- 17 811 000	-
3 Luonnonvarat ja ympäristö	Maaseudun kehittäminen	08 03 01 02	Maaseudun kehittämisen tukitoimityypit — kauden 2014–2022 ohjelmat	-	-450 000 000
3 Luonnonvarat ja ympäristö	Kalastussopimukset	08 05 01	Unionin kalastusalusten kolmansien maiden vesillä harjoittamaa kalastustoimintaa koskeva hallintokehys	+ 3 487 290	-
6 Naapurialueet ja muu maailma	COVID-19 rokotelahjoitukset	14 02 02 40	Ihmiset — Maailmanlaajuiset haasteet	+450 000 000	+450 000 000
Otsakkeet 1-7				+473 487 290	
Josta Joustovälineellä				470 000 000	450 000 000
YHTEENSÄ				+473 487 290	0

Maailmanlaajuiset Covid-19 rokotteet

Lisätalousarvioesityksessä vahvistettaisiin NDICI-Global Europe-välinettä 450 miljoonalla eurolla sitoumuksina ja maksuina. Lisäys käytettäisiin kahdensadan miljoonan koronarokotusannoksen lahjoittamiseen matalan tulotason ja matalan-keskitulotason maihin vuoden 2022 puoliväliin mennessä.

EU on jo aiemmin sitoutunut rokoteannosten lahjoittamiseen. Komission mukaan 200 miljoonan rokoteannoksen lahjoittamiseen tarvitaan kokonaisuudessaan yhteensä 1,3 miljardia euroa lisärahoitusta. Osittain varat katettaisiin hätätilanteen tukivälineestä ja NDICI-Global Europe-välineen joustovarasta. Komissio ehdottaa, että loput 450 miljoonaa euroa sitoumuksina ja maksuina katettaisiin Joustovälineestä, koska kuluvan

vuoden talousarvion otsakkeessa 6 ei ole jäljellä liikkumavaraa eikä komissio ole löytänyt muita uudelleenkohdistamisen mahdollisuuksia.

Kyseiset talousarvion maksut kompensoitaisiin tekemällä vähennys käyttämättä jäävistä varoista Maaseudun kehittämisen budjettimomentista, joka koskee kauden 2014–2022 ohjelmien loppuunsaattamista. Muutoksella ei olisi vaikutusta Suomen saantoon ko. ohjelmasta.

Unionin pelastuspalvelumekanismin/RescEU:n vahvistaminen

Lisätalousarvioesityksellä vahvistettaisiin EU:n pelastuspalvelumekanismia 57,8 miljoonalla eurolla sitoumuksina. Määrärahat käytettäisiin erilaisiin hätätilanteisiin. Näitä ovat mm. Intian ja Nepalín avustaminen, evakuoinnit Afganistanista, Haitin maanjäristyksen jälleenrakennus, metsäpalot ja tulvat Euroopassa sekä varautuminen tulossa olevaan Latinalaisen Amerikan ja Tyynenmeren hurrikaanikauteen. Komissio ennakoi, että avunpyyntöjä pelastuspalvelumekanismista tehdään tänä vuonna poikkeuksellisen suuri määrä.

Komissio on tunnistanut mahdollisuuksia kohdentaa uudelleen talousarvion määrärahoja. Pelastuspalvelumekanismin lisätarpeista 20 miljoonaa euroa sitoumuksina voidaan kattaa Euroopan tautienehkäisy- ja valvontaviraston (ECDC) määrärahoista ja noin 17,8 miljoonaa euroa sitoumuksina voidaan kattaa Euroopan lääkeviraston (EMA) määrärahoista. Komission mukaan em. uudelleenkohdennusten jälkeen lisävaroja tarvitaan 20 miljoonaa euroa. Koska otsakkeessa 2 b ei ole jäljellä liikkumavaraa, komissio ehdottaa Joustovälineen käyttöönottoa.

Budjetin tulopuolen päivitys, jotta huomioidaan päivitetty ennuste muovipakkausjätteeseen perustuvasta omasta varasta

Lisätalousarvioesityksessä mukautettaisiin EU:n talousarvion tulopuolta, jotta voidaan huomioida tarkistetut omia varoja koskevat ennusteet liittyen kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen.

Uusi omien varojen päätös astui voimaan 1.6.2021 sen jälkeen, kun kaikki jäsenvaltiot olivat saattaneet ratifioinnin päätökseen kansallisissa päätöksentekokelemissään. Uuden omien varojen päätöksen vaikutukset huomioitiin jo komission lisätalousarvioesityksessä nro 4/2021.

Omien varojen päätöksen mukaisesti otetaan käyttöön uusi oma vara, joka perustuu kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen (muovi oma vara). Muovi omaan varaan liittyvistä ennusteista vuosille 2021 ja 2022 sovittiin jo ns. ACOR-ennustekokouksessa (Advisor Committee on Own Resources) 26.5.2021. Jäsenvaltioilla oli kuitenkin mahdollisuus päivittää muovi omaa varaa koskevia ennusteita vielä 31.7.2021 saakka. Kahdeksan jäsenvaltiota toimittikin päivityksen määräaikaan mennessä.

Komissio ja jäsenvaltiot käsitelivät päivitettyt ennusteet vuosille 2021 ja 2022 ACOR-kokouksessa syyskuussa 2021. Tehtyjen päivitysten pohjalta muovi oman varan määrään tulee yhteensä 20 miljoonan euron lisäys. Täydentävää BKTL-perusteisen oman varan määrää pienennetään vastaavasti.

Muita muutoksia vuoden 2021 talousarvioon

Komissio ehdottaa lisätalousarvioesityksessä myös 3,5 miljoonan euron lisäystä sitoumuksina kestävän kalastuksen kumppanuussopimusten momentille (Cookin saaret ja Mauritania), 18 uuden budjettimomentin sisällyttämistä budjettirakenteeseen yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen mukaisia siirtoja varten sekä Euroopan kehitysrahastoa koskevan momentin selvitysosaa muuttamista.

Lisätalousarvion nro 6/2021 rahoitus

Komission mukaan lisätalousarvion nettovaikutus on yhteensä +473,5 miljoonaa euroa sitoumuksina ja +/- 0 miljoonaa euroa maksuina.

Komissio esittää, että pääosa varoista otetaan käyttöön MFF-asetuksen mahdollistaman joustovälineen kautta. Joustovälinettä voidaan käyttää sellaisten tiettyjen ennakoidettujen menojen rahoittamiseen sitoumuksina ja niitä vastaavina maksuina silloin kun näitä menoja ei voida muuten rahoittaa yhden tai useamman muun otsakkeen enimmäismäärien rajoissa käytettävissä olevista määristä. Koska otsakkeissa 2 b ja 6 ei ole komission mukaan muita uudelleenkehittämisen mahdollisuuksia tai liikkumavaraa jäljellä, komissio ehdottaa, että käytettäisiin Joustovälinettä. Komissio ehdottaa, että joustovälineestä otettaisiin sitoumuksina 20 miljoonaa euroa otsakkeeseen 2 b Pelastuspalvelumekanismin vahvistamiseen ja 450 miljoonaa euroa otsakkeeseen 6 NDICI-Global Europe-välineen vahvistamiseen rokoteavustuksia varten. Vastaavasti komissio esittää, että joustovälineen maksuihin tulisi 450 miljoonan euron lisäys tälle vuodelle. Komission ehdotuksessa maksujen kokonaismäärä ei kuitenkaan koko budjetin tasolla kasva, koska komissio esittää vastaavaa 450 miljoonan euron vähennystä otsakkeen 3 maksumäärärahoista.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT 314 artikla ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 106 A artikla; erityinen lainsäätämismenettely, määränneemmistö neuvostossa.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Lisätalousarvio edellyttää neuvoston ja parlamentin käsittelyä. Euroopan parlamentissa komission ehdotuksen käsittelystä vastaa budjettivaliokunta, minkä jälkeen asiasta äänestetään täysistunnossa.

Kansallinen valmistelu

Tämä perusmuistio on käsitelty ja asia on sovitettu yhteen valtioneuvoston sisällä EU 34 (budjetti- ja hallintoasiat) -jaostossa, kirjallinen menettely 18.-19.10.2021.

Eduskuntakäsittely

Lisätalousarvioesityksellä nro 6/2021 ehdotetaan täydennettäväksi EU:n vuoden 2021 talousarviota, joka on eduskunnassa käsitelty U-asiana U 43/2020 vp. Lisätalousarvioesityksestä nro 6/2021 toimitetaan eduskunnalle selvitys tällä U-jatkokirjelmällä, joka liitettäisiin em. U-asiaan. (Ks. SuVP 23/2021 vp – SuVEK 54/2021 vp.)

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Lisätalousarvioesityksellä ei ole vaikutusta kansalliseen lainsäädäntöön tai Ahvenanmaan asemaan.

Taloudelliset vaikutukset

Lisätalousarvioesityksessä nro 6/2021 otettaisiin käyttöön yhteensä noin 473,5 miljoonaa euroa lisää sitoumuksina, joiden maksuista 450 miljoonaa euroa uudelleenkohdennettaisiin kuluvan vuoden talousarviossa. Sitoumusten lopun 23,5 miljoonan euron osalta kasvu konkretisoituisi maksuiksi vasta vuoden 2021 jälkeen: tästä Suomen laskennallinen maksuosuus olisi myöhempinä vuosina noin 420 000 euroa. Suomen EU-maksuja koskevan momentin mitoitukseen tulevia vuosia koskien otetaan kantaa kansallisen talousarviovalmistelun ja JTS-valmistelujen yhteydessä.

Eräiden jäsenvaltioiden tekemät päivitykset muovi omaan varaan laskisivat Suomen EU-maksuja noin 350 000 eurolla kuluvana vuonna.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

COM (2021) 955 final (lisätalousarvioesitys nro 6/2021)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/BO Anna Hyvärinen, puh. +358 2955 30405, etunimi.sukunimi@gov.fi

EUTORI-tunnus

EU/2020/0606

Liitteet

Viite

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi
